

Udskriftsdato: tirsdag den 16. juni 2026

2015/1 BSF 154 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod salg og anvendelse af ukrudtsmidlet Roundup og andre ukrudtsmidler med aktivstoffet glyfosat til privat brug

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 1. april 2016 af Maria Reumert Gjerding (EL), Christian Juhl (EL),
Søren Egge Rasmussen (EL), Søren Søndergaard (EL) og Finn Sørensen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om forbud mod salg og anvendelse af ukrudtsmidlet Roundup og andre
ukrudtsmidler med aktivstoffet glyfosat til privat brug

Folketinget pålægger regeringen at indføre et forbud mod salg og anvendelse af ukrudtsmidlet Roundup og andre ukrudtsmidler med aktivstoffet glyfosat til private inden udgangen af 2016.

Bemærkninger til forslaget

Danske haveejere køber og anvender i stort omfang ukrudtsmidler med aktivstoffet glyfosat, herunder især sprøjtemidlet Roundup. Miljøstyrelsens sprøjtemiddelstatistikker viser, at der i 2014 samlet set blev solgt knap 25,2 t aktivstoffer sprøjtegift til privat havebrug. Heraf var næsten to tredjedele af forbruget baseret på glyfosatholdige midler (»Salg af sprøjtemidler til brug i private haver 2014«, Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 14, 2016).

WHO's kræftagentur offentliggjorde i marts 2015 en rapport, der advarede mod kræftfremkaldende egenskaber i aktivstoffet glyfosat. Organisationen undersøgte fem midler indeholdende glyfosat, og de blev alle vurderet til at være enten »sandsynligvis kræftfremkaldende« eller »muligvis kræftfremkaldende« (IARC Monographs, volume 112, <http://www.iarc.fr/en/media-centre/iarcnews/pdf/MonographVolume112.pdf>).

At stoffet sandsynligvis er kræftfremkaldende er stærkt bekymrende, da en tysk undersøgelse viser, at hele 99,6 pct. af tyske borgere har spor af glyfosat i urinen, og 75 pct. har en koncentration, der er mindst fem gange højere end grænseværdien for glyfosat i drikkevand.

Der er endvidere undersøgelser, der tyder på, at Roundup kan gøre sygdomsfremkaldende bakterier resistente over for antibiotika, hvilket kan have stor betydning for både dyr og menneskers sundhed (<http://mbio.asm.org/content/6/2/e00009-15>).

WHO's konklusion er stærkt bekymrende, da man i fødevarereproduktionen ser et stigende forbrug af glyfosat, samtidig med at der findes et stigende antal af restforekomster i fødevarer.

Forskning peger på, at glyfosat ud over at være kræftfremkaldende har negativ indvirkning på nervesystemet, reproduktion og østrogenreceptorer og stimulerer deling af brystkræftceller. Endvidere er glyfosat mistænkt for at påvirke børns hjerneudvikling og intelligens negativt (»Glyphosate: Addendum 2012« Pesticide Action Network Asia and Pacific, http://www.panap.net/sites/default/files/monograph_glyphosate-addendum-2012.pdf).

Ud over glyfosats skadelige virkninger har videnskabelige undersøgelser vist, at de hjælpepestoffer, der bruges sammen med glyfosat i f.eks. Roundup, også er højst betænkelige i forhold til vores sundhed (»Forskere: Hjælpepestofferne i Roundup er lang værre end glyphosat«, Ingeniøren den 8. marts 2016, og »Co-Formulants in Glyphosate-Based Herbicides Disrupt Aromatase Activity in Human Cells below Toxic Levels«, International Journal of Environmental Research and Public Health, 2016).

I Danmark er Roundup blevet sat på Arbejdstilsynets liste over kræftfremkaldende stoffer som en direkte følge af WHO-eksperternes melding. Det betyder, at ukrudtsmidlet fremover skal håndteres anderledes og mere forsigtigt end hidtil, når det anvendes af ansatte hos en gartner eller en landmand. For den almindelige borger har konsekvensen af WHO-rapporten blot været, at man fra november 2015 ikke længere kan købe midlet direkte fra selvbetjeningshylder i danske butikker, men at midlet nu skal sælges af uddannet personale. Det betyder, at Roundup fortsat må sælges til almindelige haveejere i lokale byggemarkeder, havecentre og dagligvarebutikker. Haveejere er som bekendt ikke uddannet til at håndtere stoffer med denne farlighed.

Grundvandet trues af glyfosat

Glyfosat er et forholdsvis let nedbrydeligt stof, der generelt bindes let til jorden. Alligevel er det fundet gentagne gange i grundvandet, selv om eksperter har hævdet, at dette ikke var muligt. Det har vist sig, at særlig kraftige regnskyl kan sende rester af Roundup ned i grundvandet (»Eksperter undsiger Miljøstyrelsen: Roundup kan true drikkevand«, Ingeniøren, den 22. august 2011).

I forhold til vores grundvand udgør brugen af glyfosat i private haver også en trussel. Den seneste

rapport om grundvandsovervågning viser, at der er meget høje koncentrationer af pesticider under byerne. Selv om de mængder Roundup, der bruges i haverne, kun udgør en brøkdel af forbruget i det professionelle landbrug, udgør de en forholdsvis større risiko for forurening af grundvandet. Årsagen er, at private ofte overdoserer, og at sprøjtegiften bliver brugt i indkørsler, havegange og på flisearealer, hvor den ikke bliver nedbrudt, før den siver ned i jorden.

I Danmark lukker vi omkring 100 drikkevandsboringer om året. Det koster borgerne mellem 200 og 500 mio. kr. om året. Lukningerne skyldes bl.a., at borerne bliver forurenede med sprøjtegifte – også fra private haver, fordi der ligger mange vandboringer i byområder. F.eks. ligger 16 pct. af vandindvindingsområderne i Aarhus Kommune i byområder. Ved et generelt forbud mod privates brug af ukrudtsmidlet Roundup og sprøjtegifte, der indeholder glyfosat, vil grundvandet i disse områder i langt højere grad blive beskyttet mod forurening, og det vil bidrage til at sikre rent drikkevand – også til kommende generationer.

Danmark bør handle nu og ikke afvente EU

Tilladelsen til at markedsføre Roundup og andre glyfosatbaserede sprøjtemidler i EU udløber til sommer. Det var planen, at EU's 28 medlemslande den 14. marts 2016 skulle have udstedt en ny tilladelse gældende helt frem til 2031. Men grundet videnskabelig uenighed om bl.a. den mulige kræftisiko ved glyfosat er afgørelsen indtil videre udskudt. Drøftelsen af tilladelsen ventes at komme på dagsordenen igen i løbet af foråret 2016.

Andre lande tøver ikke og har taget advarslen fra WHO alvorligt. Den ansvarlige minister i Frankrig har annonceret, at man vil forbyde glyfosatholdige midler fra 2020 (»Efter kræft-advarsel: Frankrig forbyder løssalg af Roundup« Ingeniøren, den 15. juni 2015).

Det er forslagsstillernes opfattelse, at usikkerheden omkring de sundhedsmæssige og miljømæssige konsekvenser af brugen af Roundup og andre glyfosatholdige ukrudtsmidler bør tages meget alvorligt. Som konsekvens heraf bør forsigtighedsprincippet anvendes, hvilket betyder, at Roundup og andre glyfosatholdige ukrudtsmidler forbydes med henvisning til sikkerhedsklausulen i EU-direktivet om markedsføring af pesticider.

Skriftlig fremsættelse

Maria Reumert Gjerding (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod salg og anvendelse af ukrudtsmidlet Roundup og andre ukrudtsmidler med aktivstoffet glyfosat til privat brug.

(Beslutningsforslag nr. B 154)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.